

Gävleborgin lääninhallitukselle
gavleborg@lansstyrelsen.se

15
huhtikuuta
2024

LAUSUNTO ASIASSA NRO 3786-2023

Gävleborgin lääninhallitus ("lääninhallitus") on 27. maaliskuuta 2024 antamallaan ilmoituksella antanut Eystra-salt Offshore AB:lle ("yhtiö") tilaisuuden kommentoida edellä mainitussa asiassa saatuja huomautuksia. Tältä osin yhtiö voi todeta seuraavaa.

1. KOKOUSKUTSU

1.1 Johdanto

Yhtiö haluaa aluksi huomauttaa, että useimmat suomalaiset viranomaiset, kuten Museovirasto, Metereologian laitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Lounais-Suomen liiton maankäyttöjaosto, eivät ole esittäneet huomautuksia tai vastalauseita hankkeesta ja tutkimusasiakirjoista. Useat viranomaiset eivät myöskään ole esittäneet huomautuksia Eystrasaltin erityishankkeesta, mutta ovat yleisesti todenneet, että koska sekä Ruotsin että Suomen talousvyöhykkeellä on suunnitteilla useita hankkeita, ne olisi otettava huomioon kumulatiivisten vaikutusten arvioinnissa, ks. jäljempänä.

2. ESPOO-NEUVOSTO

2.1 Espoon yleissopimuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuolet toteuttavat kaikki asianmukaiset ja tehokkaat toimenpiteet ehdotettujen toimien merkittävien haitallisten rajat ylittävien vaikutusten ehkäisemiseksi, minimoimiseksi ja valvomiseksi. Yhtiö katsoo, että ehdotettujen lieventämistoimenpiteiden avulla ei aiheudu merkittäviä valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia. Huomautusten perusteella yhtiö on ehdottanut useita toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään, minimoimaan ja hallitsemaan tuulipuiston mahdollisesti aiheuttamia vaikutuksia. Tässä yhteydessä yhtiö voi myös korostaa kaupallista kalastusta koskevia selvityksiä, ks. YVA:n liitteet M11A, M11B ja M12. Kaloihin kohdistuvien vaikutusten osalta on syytä mainita erityisesti Niraksen 27.3.2024 annettuun lausuntoon liitetty täydennysliite B2 ja merenkulun osalta YVA:n liite M13, 6.12.2023 annettuun täydennyslausuntoon liitetty liite K4 ja 27.3.2024 annettuun lausuntoon liitetty liite B1. On syytä huomata, että liitteet M11A ja M11B ovat englanninkielisiä, ja ne ovat nähtävillä asiassa lääninhallituksessa. Hakemus ja

YVA on käännetty suomeksi. Ruotsin ympäristönsuojeluviraston mukaan tämä on tavanomainen menettelytapa. Jos Espoo-kuulemiessa osalta tarvitaan lisääkäännöksiä, ne voidaan tietenkin tehdä.

2.2 Suomen viranomaisten lausunnot

Kaupallinen kalastus

- 2.2.1 Useat suomalaiset viranomaiset, kuten Suomen Kalatalousvirasto, ovat ottaneet kantaa tuulipuiston vaikutuksiin kaloihin ja kaupalliseen kalastukseen. Luonnonvarakeskus on lausunnossaan todennut, että ranta ei ole tärkeä kalastusalue, mutta ympäröivät alueet ovat tärkeitä silakan kalastusalueita sekä ruotsalaisille että suomalaisille troolareille.
- 2.2.2 Ennen hakemuksen ja YVA:n laatimista yhtiö teetti laajoja selvityksiä alueen kaupallisesta kalastuksesta. YVA:n liitteet M11A ja M11B sisältävät selvityksiä sekä ruotsalaisesta että suomalaisesta kaupallisesta kalastuksesta, mukaan lukien kalastustilastot. Liitteestä M11B käy ilmi, että kalastajille lähetettiin kyselylomakkeet, 20 suomalaisille kalastajille ja kahdeksan ruotsalaisille kalastajille. Vastauksia saatiin kymmeneltä suomalaiselta kalastajalta. Saatujen vastausten perusteella on laadittu kartta, josta käy ilmi, millaista troolikalastusta suomalaiset kalastajat harjoittavat ja millä alueella (ks. liitteen M11B kuva 3), sekä muita tietoja alueen merkityksestä kaupalliselle kalastukselle. Lisäksi ICES:ltä saadut tiedot osoittavat, että suurempia määriä silakkaa pyydetään Pohjanlahden muissa osissa. Näin ollen yhtiö katsoo, että kaupalliseen kalastukseen, sekä ruotsalaiseen että suomalaiseen kaupalliseen kalastukseen, kohdistuvia vaikutuksia koskevat selvitykset ovat riittävät ja että vaikutuksia koskevien arviointien perusta on riittävä. Yhtiö katsoo edelleen, että kaupalliseen kalastukseen ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia.
- 2.2.3 Yhtiö on sitoutunut seuraamaan muun muassa vaikutuksia kaloihin ja kaupalliseen kalastukseen. Yhtiö on 27.3.2024 päivättyssä lausunnossaan mukauttanut ehtoa 17, kohta 4, joka koskee valvontaohjelmia ja seurantatutkimuksia, jotka koskevat muun muassa vaikutuksia kaloihin, kalojen kutuun ja alueen käyttöön kaupallisessa kalastuksessa (ei rajoitu ruotsalaiseen kaupalliseen kalastukseen):
- Osana toiminnan valvontaohjelmaa luvanhaltijan on tehtävä vuoden 2024 hintatasossa yhteensä enintään viidentoista (15) miljoonan Ruotsin kruunun arvosta seurantatutkimuksia, jotka koskevat vaikutuksia kaloihin, kalojen kutuun, nisäkkäisiin, alueen kaupalliseen kalastuskäyttöön ja eroosiosuojan asutukseen hankealueella. Tutkimukset on aloitettava ennen rakennustöiden aloittamista, minkä jälkeen seurantatutkimuksia on tehtävä rakentamisvaiheen aikana ja koko tuulipuiston käyttöönoton jälkeen. Rakentamista edeltävät tutkimukset on tehtävä kahden vuoden ajan. Rakentamisen aikaiset tutkimukset tehdään yhden vuoden aikana. Käyttöönoton jälkeiset tutkimukset on tehtävä kerran kolmen vuoden kuluttua ja kerran viiden vuoden kuluttua. Seurantaohjelma on laadittava lääninhallitusta kuullen. Ohjelma on toimitettava lääninhallitukselle rakennustöiden aloittamista edeltävien osien osalta hyvissä ajoin ennen kahden vuoden tutkimusjakson alkamista ja muiden osien osalta (rakentamisen ja käytön osalta) viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin vaiheen alkamista. Seurannan tuloksista on raportoitava vuosittain kirjallisesti lääninhallitukselle.
- 2.2.4 Yhtiö on aiemmin lisensihakemuksessa sitoutunut käynnistämään ja rahoittamaan yhteistyöhankkeen kaupallisen kalastusalan asianomaisen osan kanssa (jälleen kerran, ei ainoastaan ruotsalaisen

Yhtiö on myös sitoutunut olemaan tekemättä perustuksia alle 20 metrin syvyyteen ja välttämään kaapeleiden asentamista näille alueille niin pitkälle kuin mahdollista. Yhtiö on myös aiemmin ehdottanut ehtoja, joilla pyritään rajoittamaan melun leviämistä muun muassa nisäkkäiden ja kalojen suojelemiseksi. Yhtiön 27. maaliskuuta 2024 lähettämästä vastauksesta käy myös ilmi, että jäähdytysvesipäästöjä ei tapahdu, minkä vuoksi vastauksia tätä koskeviin huomautuksiin ei kehitetä tarkemmin.

- 2.2.5 Yhteenvetona voidaan todeta, että edellä esitetyn perusteella yritys voi todeta, että useat Ruotsin kalastuskeskuksen ja muiden tahojen vaatimista toimenpiteistä ja varotoimista toteutetaan. Yritys pitää näitä toimenpiteitä asianmukaisina ja riittävinä. Lisäksi ehdotetaan, että vaikutuksia seurataan.
- 2.2.6 Huolimatta edellä mainituista kaupalliseen kalastukseen kohdistuvista vaikutuksista yhtiö voi, täyttääkseen Suomen viranomaisilta saadut näkemykset mahdollisimman hyvin, sitoutua vaihtoehtoisesti, jos se katsotaan tarpeelliseksi, olemaan sijoittamatta tuulivoimaloita liitteeseen A merkitylle alueelle. Merkitty alue on kehitetty muodostamaan puskuri hankealueen länsipuolella oleville alueille, joilla harjoitetaan voimakkaampaa kalastusta. Tuulivoimapuisto voidaan silti optimoida kaikkien haettujen tuulivoimaloiden osalta.
- 2.2.7 On myös huomattava, että lupaan yhteydessä ei ehdoteta kalastuskieltoa kalastuskauden aikana ja että mahdolliseen kaatopaikka liittyviä kysymyksiä tarkastellaan erikseen.

Meriliikenne

- 2.2.8 Useat suomalaiset viranomaiset ovat kommentoineet tuulipuiston vaikutuksia merenkulkuun ja talvimerenkulkuun ja todenneet, että tehdyt tutkimukset eivät olisi riittäviä.
- 2.2.9 Yhtiö haluaa aluksi huomauttaa, että tehtyjen selvitysten perusteella on selvää, että hankealueen läpi tai sen välittömässä läheisyydessä kulkevat laivaväylät eivät ole suuressa määrin suomalaisen merenkulun tai Suomen satamiin suuntautuvan tai niistä lähtevän liikenteen käytössä. Talvimerenkulkuun kohdistuvien vaikutusten osalta Yhtiö on teettänyt asiasta erilliset selvitykset, ks. esimerkiksi 6.12.2023 päivätyn täydennyksen liite K4 ja 27.3.2024 päivätyn lausunnon liite B1.
- 2.2.10 Yhtiö ehdotti kuitenkin 27. maaliskuuta 2024 antamassaan lausunnossa uutta ehtoa 20, joka koskee toimenpiteitä, joilla rajoitetaan merenkulun häiriöitä käyttövaiheen aikana (ks. J äljempänä).

Luvanhaltijan on viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tuulipuiston toiminnan aloittamista koskevasta ilmoituksesta aloitettava neuvottelut Ruotsin merenkululaitoksen ja Ruotsin liikenneviraston kanssa selvityksistä ja toimenpiteistä, joita tarvitaan merenkululle aiheutuvien häiriöiden rajoittamiseksi toimintavaiheen aikana. Luvanhaltijan on maksettava kaikki tarpeellisiksi katsotut meriturvallisuustoimenpiteet viiden (5) miljoonan Ruotsin kruunun kustannuksiin asti.

- 2.2.11 Edellä mainitut seikat huomioon ottaen yhtiö katsoo, että vaikutukset merenkulkuun ovat hyväksyttäviä eivätkä aiheuta merkittäviä rajat ylittäviä vaikutuksia. Kumulatiivisten vaikutusten osalta viitataan jäljempänä olevaan jaksoon.

2.3 Kumulatiiviset vaikutukset

Useat Suomen viranomaiset ovat todenneet lausunnoissaan, että sekä Ruotsin että Suomen talousvyöhykkeelle on suunnitteilla useita tuulivoimapuistoja ja että ne olisi otettava huomioon kumulatiivisten vaikutusten arvioinnissa, mukaan lukien vaikutukset kaloihin, kaupalliseen kalastukseen ja merenkulkuun. Yhtiön tietojen mukaan yksikään muu alueella sijaitseva tuulipuisto ei ole saanut lupaa, minkä vuoksi niitä ei pitäisi ottaa huomioon yhtiön kumulatiivisia vaikutuksia koskevassa YVA:ssa. Yhtiö katsoo edelleen, että hakemuksessa on kuvattu tuulivoimapuistosta mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset. Lisäselvityksiä ei voida vaatia voimassa olevan lainsäädännön nojalla, ks. myös 6.12.2023 päivätyn yhtiön täydennyksen kohta 20. Mitä tulee yhtiön haetun toiminnan itäpuolella mahdollisesti toteutettaviin hankkeisiin, kaikki nämä ovat tietyvästi vielä kuulemisvaiheessa eli yhtiön jälkeen mahdollisessa tarkasteluprosessissa.

3. MUUT MIELIPITEET

3.1 Ruotsin puolustusvoimien lausunto

- 3.1.1 Ruotsin puolustusvoimat on ilmoittanut, että tuulivoiman rakentaminen ehdotetulla alueella voidaan hyväksyä. Tuulivoimaloiden lukumäärää, sijaintia ja korkeutta koskevasta tuulipuiston lopullisesta suunnittelusta on kuitenkin neuvoteltava Ruotsin asevoimien kanssa tulevissa vaiheissa, ennen kuin tuulipuistoa laajennetaan. Ruotsin puolustusvoimat on myös ilmoittanut, että alueelle voidaan hyväksyä vain tietty määrä tuulivoimaloita, mikä tarkoittaa, että jos muut alueen tuulipuistot saavat luvan, Ruotsin puolustusvoimat voi joutua vastustamaan Eystrasaltin tuulipuiston laajentamista.
- 3.1. 2 Yhtiö on 27. maaliskuuta 2024 päivätyssä vastauksessaan mukauttanut ehtoa 2 ja todennut, että tuulivoimaloiden lopulliset sijainnit määritetään sen jälkeen, kun on kuultu muun muassa lääninhallitusta ja Ruotsin puolustusvoimia. Yhtiön harjoittamalle toiminnalle ei voida katsoa olevan estettä Ruotsin puolustusvoimien lausunnon perusteella. Kuten edellä mainitussa 6.12.2023 päivätyn yhtiön täydennyksen 20 kohdassa todetaan, myöhempien tuulivoimahankkeiden vaikutukset ovat asia, joka liittyy näihin vastaaviin tarkasteluihin.

3.2 SPF:n lausunto

Yritys on 27. maaliskuuta 2024 antamassaan lausunnossa vastannut aiemmin SPF:n ja Yhtiön näkemyksiin, joten se viittaa tähän.

4. JATKUVA KÄSITTELY

- 4.1 Jatkokäsittelyn osalta voidaan todeta, että lääninhallitus käsittää alustavasti käsittelevän nyt käsiteltävänä olevaa lausuntoa siten, että se lähetetään Suomen viranomaisille ja annetaan niille tilaisuus kommentoida sitä ja että myös tietyille lähetettävälle viranomaisille, kuten Ruotsin merenkulkulaitokselle, annetaan mahdollisuus kommentoida sitä. Yhtiön näkemyksen mukaan asian pitäisi tämän jälkeen olla valmis lääninhallituksen päätösehdotusta varten. Yhtiö merkitsee saadut lausunnot tiedoksi.

- 4.2 Yhtiön tekemien sitoumusten ja hakemusta, täydennystä ja yhtiön vastauksia varten käytettävissä olevien asiakirjojen perusteella yhtiö olettaa, että kaikki kysymykset on nyt käsitelty ja että lääninhallituksen päätösehdotus voidaan laatia tämän perusteella. Tässä yhteydessä on korostettava erityisesti yhtiön ehdottamaa ehtoa 2:
Tuulivoimaloiden lopulliset sijainnit on määriteltävä lääninhallituksen, Ruotsin puolustusvoimien, Ruotsin merenkululaitoksen, Ruotsin liikenneviraston ja rannikkovartioston kuulemisen jälkeen.